

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
van de Gemeente Waalwijk

Onderwerp: advies SAR inzake WMO verordening 2024

Waalwijk, 6 oktober 2023

Geacht College,

Gaarne voldoen wij aan de vraag om advies over de concept Verordening Maatschappelijke ondersteuning Waalwijk 2024.

Hieronder geven we per relevant artikel onze opmerkingen dan wel suggesties voor aanpassing aan.

- Artikel 1.24 :

De nieuwe omschrijving/definitie van eigen regie mede in relatie tot sociale netwerken ondersteunen we als SAR.

- Artikel 2.2 :

Advies: Hier staat alleen dat het College een ontvangen aanvraag bevestigt. De SAR adviseert dit aan te vullen met:

“en wijst de aanvrager er op dat deze zich kan laten ondersteunen in het vervolgproces door een onafhankelijke clientondersteuner en waar deze ondersteuning is te verkrijgen.”

Toelichting: de bekendheid met het recht op onafhankelijke clientondersteuning blijkt uit enquêtes ook in Waalwijk nog steeds laag te zijn. Ook is niet altijd helder bij wie en waar dat te krijgen is. De SAR adviseert dit ook verplichtend in de verordening op te nemen dat bij de bevestiging van een aanvraag de burger hierover standaard wordt geïnformeerd.

- Artikel 6.3 a:

Hier staat dat er GEEN recht is op een maatwerkvoorziening als ... ‘de algemene voorziening de problematiek kan VERMINDEREN of wegnemen’.

Advies: verminderen hier weghalen.

Toelichting: In het artikel over de hoogte van een vergoeding is er al rekening mee gehouden dat een medewerker de hoogte kan laten afhangen van de behoefte.

Verminderen zou kunnen inhouden dat als bijvoorbeeld de problematiek voor de helft verminderd kan worden door de inzet van een algemene voorziening, er dan geen recht is op een maatwerkvoorziening. Het recht op een voorziening mag daar o.i. niet van afhangen; wel het volume (zodat je bijvoorbeeld 2 dagen in de week iets kan toekennen ipv 4).

- Artikel 6.8:

Opmerking: Aanpassing artikel 6.8 van de verordening: als maatwerkvoorziening voor regionaal vervoer, geldt straks, in plaats van het huidige maximum van 2000 km per jaar, een vergoeding gebaseerd op maximaal 1500 km/jaar. De aanpassing wordt gemotiveerd door verwijzing naar regioafspraken over de efficiency van het regionale collectieve vervoer. Voorts wordt in de toelichting opgemerkt dat een maatwerkvoorziening voor het vervoer op grond van de jurisprudentie mag worden beperkt tot een bandbreedte van max. 1500-2000 km.

De SAR heeft geen bezwaar tegen deze aanpassing mede op basis van de jurisprudentie. Wel adviseert zij om meer inzicht te verschaffen in de aantallen personen die in de bandbreedte tot 2000 km zaten en welke effecten deze aanpassing gaat hebben goed te monitoren.

- Artikel 8

Hier wordt aangevuld in de nieuwe regeling dat er in het geval van toekenning van een pgb kwaliteitseisen worden benoemd.

Advies: niet aanvullen omdat dit overbodig is gezien artikelen 9 en 10 en kwaliteitseisen niet nader gespecificeerd worden.

Toelichting: Deze aanvulling op de eerdere tekst vindt de SAR overbodig. De essentie van een PGB is dat de client in regie is en aangeeft wat voor hem/haar voldoende of goede kwaliteit is. De SAR pleit voor een benadering waarbij vanuit vertrouwen wordt gekeken naar de invulling door de burger die kiest voor een PGB. Dit past in de visie van de SAR zoals uitgebracht bij het advies over het Beleidsplan Koers 2023-2026 om de burger meer regie en zeggenschap te geven.

De SAR is voorstander van een goede check op de pgb-vaardigheid vooraf aan toekenning. Maar dat is wat anders dan de burger die een pgb toegewezen heeft gekregen vervolgens op te zadelen met kwaliteitseisen. De gemeente heeft in de opvolgende artikelen 9 (m.n. lid 9.3.b) en 10 over het PGB voldoende instrumenten om een PGB niet toe te kennen als de burger niet PGB-vaardig is of in te grijpen als de invulling van het PGB niet veilig, doeltreffend of clientgericht zal kunnen worden ingevuld.

De formulering is tenslotte ook zo algemeen en de situaties waarin een pgb worden toegekend zijn zo verschillend en individueel, dat deze algemene bepaling tot willekeur aanleiding gaat geven.

- Artikel 9.3.d

Advies: goede hier vervangen door: voldoende.

Toelichting: Het woord 'goede kwaliteit' lijkt hier een extra eis te stellen aan PGB houders. Bij natura-zorg is GOEDE kwaliteit ook niet de minimale norm. Daar wordt gecontroleerd of de kwaliteit in ieder geval van VOLDOENDE kwaliteit is. De SAR acht het niet wenselijk dat hogere eisen aan kwaliteit worden gesteld bij een pgb dan bij een natura- invulling.

- Artikel 10.2b.

Opmerking: In de recente jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep wordt een onderscheid gemaakt tussen tarieven voor informele hulp (bij de toekenning van een maatwerkvoorziening) voor Huishoudelijke hulp enerzijds en Begeleiding anderzijds.

Het is de SAR niet duidelijk of dit onderscheid in artikel 10.2.b ook voldoende is beschreven cq meegenomen.

- Artikel 10.3.d

Advies: dit artikel niet in de verordening opnemen.

Toelichting: Hier wordt toegevoegd in een artikel -dat gaat over de toekenning van de hoogte van het PGB- dat er geen 'Informeel PGB' wordt toegekend als "... er sprake is van (mogelijke) overbelasting van degene die de ondersteuning gaat bieden. "

Er wordt in dit artikel gesproken over de term 'Informeel PGB'. Dit creëert verwarring omdat er niet zoiets bestaat als 'formele pgb'. Hier wordt vermoedelijk bedoeld: 'een pgb voor Informele hulp'.

Het lijkt ons voor de burger duidelijker als deze term wordt gebruikt.

Maar daarnaast adviseert de SAR om dit artikel NIET in de verordening op te nemen:

In de eerste plaats lijkt het ons regeltechnisch onjuist om in een artikel dat gaat over de hoogte van een pgb (nadat het is toegekend) alsnog een bepaling op te nemen om een pgb te weigeren. Dat is niet consistent.

In de tweede plaats achten wij de regel in de verordening om in te schatten of de informele mantelzorger '(mogelijk) overbelast' wordt te zeer multi-interpretabel voor de uitvoerders van de regeling waardoor de kans op rechtsongelijkheid toeneemt.

De SAR is vanuit haar visie dat burgers als zij dat willen zoveel mogelijk ook zelf in regie komen, voorstander van het instrument pgb. Uiteraard is de SAR er geen voorstander van dat mantelzorgers overbelast worden maar primair vinden wij dat een verantwoordelijkheid van de burger die recht heeft op een maatwerkvoorziening om dat met zijn/haar mantelzorgers te bespreken en in te schatten.

Een afwijzing van het College op grond van dit artikel geeft te veel subjectieve ruimte. De SAR is van mening dat de budgethouder en zijn haar netwerk hier een eigen verantwoordelijkheid hebben. Mocht een budgethouder die verantwoordelijkheid volstrekt onvoldoende invullen in een enkel geval dan heeft de gemeente op grond van andere artikelen al voldoende mogelijkheden om een pgb te weigeren of in te trekken.

- Artikel 10 lid 4:

Opmerking: Hier wordt bepaald dat er geen vrij besteedbaar deel is van het pgb. De SAR betreurt dat omdat enerzijds met een pgb een burger bijdraagt aan minder kosten voor de gezamenlijkheid (een pgb is immers lager dan de kosten in natura) en anderzijds dit de budgethouder in staat stelt om af en toe iets extra's te doen voor een vrijwilliger.

Advies 1: heroverwegen van de mogelijkheid die de wet biedt een beperkt vrij besteedbaar bedrag toe te staan.

Anderzijds gebruiken veel budgethouders die een pgb in de Wmo en WLZ hebben deze ruimte om hun lidmaatschap van de budgethouder vereniging te betalen. Net als dat aanbieders in natura vanuit hun tarieven de bijdrage betalen aan hun landelijke verenigingen voor bestuurders en voor professionals.

De SAR onderstreept het belang om pgb-houders te ondersteunen om kwaliteit te leveren van de ondersteuning in hun situatie. Het lidmaatschap van verenigingen als Per Saldo is daarbij helpend om die kwaliteit te bevorderen.

In een aantal gemeenten is derhalve aanvullend opgenomen dat als een cliënt kiest voor een pgb en aantoonbaar lid te zijn van een landelijke budgethouder vereniging, het pgb met deze jaarlijkse kosten kan worden opgehoogd. De SAR beseft dat het niet gaat om een groot bedrag maar zeker voor mensen met een smalle beurs kan dit toch net de drempel zijn om geen lid te worden en de SAR wil dat het instrument pgb open staat voor ALLE burgers ongeacht hun inkomen.

Advies 2: aanvullende bepaling opnemen (indien er geen vrij besteedbaar bedrag in de regeling zit) om de budgethouder in staat te stellen om het budget op te hogen indien zij aan kunnen tonen lid te zijn van een van de budgethouder verenigingen.

- Artikel 12.4:

Advies: De SAR adviseert het College het besluit in de Tweede Kamer over het niet door laten gaan van de tariefsverhoging door NS in de spitsuren, te betrekken op de hier voorgestelde aanpassing

Toelichting: Invoering spitstijd tarieven voor Wmo-reizigers tijdens de spitsuren: deze betalen dan het zgn. vrije reizigerstarief van het regio-vervoer. Ook deze aanpassing wordt gemotiveerd vanuit de regionaal gemaakte afspraken.

De maatregel beoogt kennelijk Wmo-reizigers te stimuleren zoveel mogelijk buiten de spitsijden te reizen. Ook hierin zit een zekere verschraling van de vervoersvoorzieningen waarop Wmo-ers nu recht hebben. Hoeveel Wmo-reizigers worden hierdoor gedupeerd?

De maatregel doet de SAR denken aan landelijke discussie over de invoering door NS van een verhoging van het tarief tijdens de spitsijden. Inmiddels is bekend dat de Tweede Kamer deze landelijke maatregel heeft afgewezen, met name omdat het gezien wordt als een kostenverhoging voor reizigers die nauwelijks op alternatieve tijden kunnen reizen.

Graag ontvangt de SAR uw reactie op de gemaakte opmerkingen en adviezen.

Namens de Sociale Adviesraad Waalwijk,

L.A.J.M. Middelhoff

voorzitter